

активності та відповідальності педагогів і учнів у їх підході до освіти, навчання й виховання.

Література

1. Гаврилычева Г. Ф. Воспитание активной жизненной позиции [у младших школьников] [Текст] / Г. Ф. Гаврилычева // Начальная школа. – 1983. – №12. – С.14–17.
2. Михайлов Н. Активная жизненная позиция [Текст] / Н. Михайлов // Народное образование. – 1981. – №6. – С.86–88.

ВІТАГЕННІ ТЕХНОЛОГІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

*Л.В. Юрченко, А.В. Шаповал
м. Кременчук, Україна*

Атмосфера актуалізації й переосмислення життя в Україні вимагає нового педагогічного бачення та зміни парадигми в напрямку виховання й самовиховання творчої конкурентоздатної особистості фахівця.

Компетентісно зорієнтоване навчання потребує нових педагогічних і дидактичних підходів. Аналіз світового досвіду дозволяє визначити ефективні компетентісно зорієнтовані технології: інтерактивні, проектні, дослідницькі, проблемні, розв'язання ситуативних завдань тощо. Існує думка, що результативними є також вітагенні технології з голографічними проєкціями.

Вітагенне навчання засноване на актуалізації життєвого досвіду особистості, її інтелектуально-психологічного потенціалу в освітніх цілях. Життєвий досвід - це інформація, що стала надбанням особистості, налагоджена в резервах довгострокової пам'яті, що знаходиться у стані постійної готовності до актуалізації в адекватних ситуаціях. Вона являє собою сплав думок, почуттів, учинків, прожитих людиною, які являють для неї самодостатню цінність. Так, в останні роки спостерігається наступна тенденція: бажання здобути професійні медичні знання особами з певним життєвим досвідом, усвідомлення необхідності відповідної фахової підготовки.

Досвід життя - це вітагенна інформація, не прожита людиною, пов'язана лише з її поінформованістю про ті чи інші сторони життя й діяльності, але яка не має для неї достатньої цінності. На жаль, саме на цьому рівні й іде процес навчання в більшості освітніх технологій.

Перехід вітагенної інформації у вітагенний досвід відбувається через кілька стадій на різних рівнях.

Перша стадія - первинне сприйняття вітагенної інформації, нерозчленоване, не диференційоване.

Друга стадія - оціночна фільтрація інформації. Студент визначає значущість отриманої інформації у філогенезі, тобто із загальнолюдських, групових, гностичних позицій, потім в онтогенезі, тобто з позиції особистої значущості.

Третя стадія - установка. Студент створює, або стихійно, або осмислено, установку на запам'ятовування даної інформації з приблизним терміном «збереження». Терміни збереження визначаються її значущістю, життєвою та практичною спрямованістю. Це визначає й рівень її засвоєння.

Перший рівень - операційний. Установка на слабе запам'ятовування - інформація має найменше значення для самореалізації в освітньому процесі. Так, на заняттях з фармакології, біоорганічної хімії необхідно запам'ятовувати назви сучасних лікарських засобів, та їх аналогів, джерел одержання ліків та інше.

Другий рівень - функціональний. Установка на більш тривалі терміни збереження інформації. Використовується в ситуаціях вибору. Так, на заняттях з біоорганічної та біонеорганічної хімії - це стосується класифікації хімічних речовин, що є лікарськими засобами.

Третій рівень - базовий. Установка на тривале запам'ятовування, найбільша

значущість для самореалізації в освітньому процесі. Студенти медичного коледжу повинні добре усвідомити особливості введення ліків, профілактику можливих ускладнень фармакотерапії.

Рівні можуть постійно взаємодіяти між собою, переходити один в інший, набувати різного ступеня вагомості.

Сучасна освіта має підтримувати розвиток здібностей студентів, а це означає, що у вищих навчальних закладах різного рівня акредитації складаються різні методи навчання й виховання. При цьому зберігаються загальні завдання:

- зміцнити залучення кожного студента, його зацікавленість, самоповагу й відповідальність;
- сприяти тому, щоб вони самі вирішували свої проблеми;
- підтримувати визначення ними власних завдань у професійній, освітній і соціальній сферах.

Компетентнісно орієнтовані технології навчання націлені на підтримку індивідуального розвитку студентів, поліпшення їхнього становища на ринку праці та створити умови для саморозвитку й самореалізації.

Література

1. Волобуєва Т. Вітагенні технології компетентнісного навчання. – К.: Відкритий урок, 2007
2. Еременко М.И. Развитие ключевых компетентностей старшеклассников. – М.: Глобус, 2007
3. Єрмаков І.Г. Життєва компетентність особистості: від теорії до практики. – З.: Практико зорієнтований посібник, 2006

СИСТЕМА «ДИДАКТОСЕРВІС» ЯК УМОВА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ШКІЛЬНОГО КУРСУ БІОЛОГІЇ

*С.П. Яланська, В.О. Дудніченко
м. Полтава, Україна*

Сучасному суспільству потрібні активні люди з актуальними знаннями, гнучкістю й критичністю мислення, ініціативою, креативністю, високим творчим потенціалом. Освіта має виступати як цілісна психолого-педагогічна система, яка організаційно, змістовно й технологічно забезпечує потребу студента у творчій компетентності, й просто отриманні психологічної насолоди від пізнання всього нового, що відповідає запитам його особистості. Особливо важливим є усвідомлення учасниками навчально-виховного процесу значущості такого навчання для підтримки власної конкурентоспроможності в нинішніх ринкових умовах [5].

Процес навчання як вид пізнання є предметом досліджень у педагогіці та психології. Цій проблемі присвячені роботи М.Я. Алексеєва, Л.І. Божович, М.О. Данилова, В.М. Загвязинського, Е.В. Ільєнкова, Г.С. Костюка, Н.А. Менчинської та ін.

Головною функцією навчання має бути створення психолого-педагогічних умов для розвитку творчої компетентності учнів.

Компетентнісний підхід – це пріоритет розвитку сучасної вітчизняної системи освіти, відповідь на вимоги часу. Зміст навчального процесу у шкільній освіті має бути спрямований на формування ключових компетентностей: загальнокультурних, громадянських, соціальних, здоров'я-зберігаючих, інформаційних, комунікативних; забезпечувати саморозвиток та самоосвіту учня; формувати загальнонавчальні, спеціальні вміння, вміння вчитися; опановувати способами діяльності щодо вивчення природних явищ. При цьому особливо важливе значення має формування емоційно-ціннісного ставлення учнів до навколишнього середовища [5]. Переконані, що структура розвитку творчої компетентності особистості базується на основних структурних компонентах: особистісно-